

Sygn. akt I ACa 1198/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wincenty Ślawnki
Sędziowie:	SA Bożena Błaszczak SO (del.) Dariusz Limiera (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. K.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M.**

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 28 lipca 2011 r. sygn. akt I C 2534/09

oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 1198/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2011 roku wydanym w sprawie I C 2536/09 z powództwa E. K. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M. o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej Sąd Okręgowy w Płocku I Wydział Cywilny oddalił powództwo.

Najważniejsze ustalenia faktyczne w sprawie przedstawiały się następująco:

E. K. posiada własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego w spółdzielni (...) w M.. W dniu 8 października 2009 roku Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M. przyjęła uchwałę nr (...) mocą której wprowadzono zmiany do obowiązującego w pozwanej spółdzielni regulaminu rozliczenia kosztów energii cieplnej do celów centralnego ogrzewania i dostawy ciepłej wody użytkowej w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...)” w M..

W uchwale przyjęto, że w lokalach nieopomiarowanych ustala się przedpłaty na poczet opłat za centralne ogrzewanie w dwukrotnej wysokości zaliczki obowiązującej w danej nieruchomości. Zaliczka ta pokrywa koszty centralnego ogrzewania danego lokalu i lokal ten nie będzie rozliczany za koszty dostawy centralnego ogrzewania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy wywiódł, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Sformułowane przez powódkę żądanie - powództwo o uchylenie uchwały organu spółdzielni rady nadzorczej nie znajduje podstawy materialno prawnej w obowiązujących przepisach prawa. Zaskarżenie uchwały innego organu aniżeli uchwały walnego zgromadzenia jest dopuszczalne jedynie w drodze powództwa o ustalenie nieważności uchwały na podstawie art. 189 kpc w zw. z art. 58 k.c. Sprecyzowane przez powódkę powództwo takiego żądania nie zawierało i sama ta okoliczność stanowiła podstawę do jego oddalenia.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez powódkę w drodze apelacji. Skarżąca sformułowała następujące zarzuty:

1. obraży przepisów prawa materialnego – art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych poprzez błędną wykładnię tego przepisu, a w konsekwencji uznanie, że powódce nie służy prawo do sądowego żądania uchylenia uchwały Rady Nadzorczej,
2. obraży przepisów prawa procesowego – art. 17 pkt 4² kpc poprzez wybiórczą, jednostronną i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego interpretację, w szczególności w zakresie błędnego uznania roszczenia powódki za niezgodne z prawem,
3. błędną wykładnię przepisów prawa procesowego – art. 321 kpc,
4. obrażę art. 6 kpc poprzez przewlekłe prowadzenie postępowania.

W konkluzji, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest niezasadna.

Przedmiotem rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy sprawy było wniesione przez powódkę powództwo sformułowane początkowo jako „o ustalenie, że zmiana punktu 9.10 Regulaminu rozliczania energii cieplnej wprowadzona uchwałą nr 62/2009 z dnia 8 października 2009 roku jest nieuzasadniona i nie ma zastosowania do powoda” /k. 2/”.

Zaskarżona przez powódkę uchwała Rady Nadzorczej dotyczyła problematyki rozliczania energii cieplnej. To właśnie przedmiot podjętej przez organ spółdzielni uchwały determinował sposób jej zaskarżenia tj. poprzez powództwo o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej albo też o stwierdzenie nieważności uchwały.

Przepisy ustawy prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1982 (Dz. U. 1982 r. Nr 30 poz. 210 ze zm.) przewidują możliwość zaskarżania uchwał organów spółdzielni walnego zgromadzenia i rady nadzorczej. Przepis art. 42 prawa spółdzielczego dotyczy sposobu zaskarżenia uchwał walnego zgromadzenia spółdzielni poprzez powództwo o uchylenie uchwały (uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka) lub o stwierdzenie jej nieważności (uchwała sprzeczna z prawem). Ten szeroki zakres uprawnienia do zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia spółdzielni nie jest zależny od przedmiotu danej uchwały, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do rady nadzorczej. Ustawa prawo spółdzielcze przewiduje możliwość zastosowania art. 42 pr. spółdzielczego do uchwał rady nadzorczej w art. 24 §6 a także w art. 198 w odniesieniu do wykluczenia bądź wykreślenia członka ze spółdzielni.

Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w analizowanej sprawie. Dlatego też uzasadniony jest wniosek, że nie jest możliwe uchylenie uchwały organu rady nadzorczej dotyczącej zmiany w regulaminie rozliczania energii cieplnej. Jedynym środkiem służącym powódce było powództwo o ustalenie nieważności podjętej uchwały. Tak też

wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2010 roku V CSK 260/09 publ. Biul. SN 2010 nr 4, MoP 2011 nr 4, str. 207.

Obowiązkiem procesowym powoda jest zgodnie z art. 187 kpc min. dokładne określenie żądania. W razie stwierdzenia tego typu braków pozwu przewodniczący wezwie do ich uzupełnienia. Dokładnie określone żądanie wskazujące, jakiego rodzaju rozstrzygnięcia oczekuje powód od sądu, określa granice rozpatrywania sprawy przez sąd. Pomimo nieprecyzyjnego sformułowania samego pozwu jako „o ustalenie, że zmiana punktu 9.10 Regulaminu rozliczania energii cieplnej wprowadzona uchwałą nr 62/2009 z dnia 8 października 2009 roku jest nieuzasadniona i nie ma zastosowania do powoda” /k. 2/”, powódka, najpierw pismem z dnia 25 stycznia 2010 r. /k. 41/, a ostatecznie na zarządzenie Przewodniczącego z dnia 23 marca 2011 roku /k. 123/ sprecyzowała żądanie jako pozew o uchylenie uchwały 62/09 podjętej przez Radę Nadzorczą Spółdzielni (...)” w M. /k. 136/. Zarzut powódki, iż konsekwencją działań sądu było podjęcie przez nią niewłaściwej decyzji, co do wyboru stylizacji roszczenia jest bezzasadny. Wobec tego, że żądanie powódki nie było jednoznaczne prawidłowym było wezwanie powódki do sprecyzowania żądania, jakkolwiek zarządzenie przewodniczącego powinno zostać podjęte już na wstępnym etapie badania sprawy. Wydając zarządzenie przewodniczący nie sugerował stronie prawidłowej formy żądania, a decyzja ta została podjęta wyłącznie przez powódkę.

Stosownie do treści art. 5 kpc w razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych. Uprawnionym jest w szczególności pouczenie strony o możliwości zgłoszenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja jednak nie zachodziła. Powódka w sposób prawidłowy podejmowała czynności procesowe, rozumiała kierowane do niej zarządzenia i jasno doprecyzowała swoje żądanie. Podkreślić należy, że pouczenia sądu nie obejmują wskazania stronie podstawy prawnej wywodzonych roszczeń. Nie można więc czynić sądowi zarzutu, iż zaniedbał poinformowania powódki o błędnie określonym procesowym kształcie żądania w odniesieniu do jego skutków w sferze prawa materialnego.

Chybiony był także zarzut dotyczący obrazy art. 321 kpc. Problematyka dopuszczalnej modyfikacji zgłoszonego była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi doktryny i orzecznictwa. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2006 IV CK 376/2005 /publ. LexPolonica nr 397995, Monitor Prawniczy 2006/19 str. 1048, Monitor Prawniczy 2006/4 str. 170/ w sposób czytelny określił nałożone przez ustawodawcę rygoryzmy jakie wynikają z art. 321 kpc, wskazując że: zakaz orzekania ponad żądanie, będący przejawem zasad dyspozycyjności i kontradiktoryjności, oznacza, że o treści wyroku zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym decyduje żądanie strony. Sąd nie może zasądzać czego innego od tego, czego żądał powód (aliud), więcej niż żądał powód (super), ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się zatem bądź do samego żądania (petitum), bądź do jego podstawy faktycznej (causa petendi). Prawidłowe było zatem stanowisko Sądu I instancji, iż będąc związany żądaniem pozwu „o uchylenie uchwały organu” nie znalazł podstaw do rozpoznania powództwa jako sprawy „o ustalenie”. Wymienione powództwa stanowią bowiem o odrębnych podstawach dochodzonych roszczeń i nie jest możliwa ich dowolna modyfikacja przez sąd, w zależności od merytorycznej zasadności jednego nich.

Sąd Okręgowy w Płocku był sądem właściwym rzeczowo do rozpoznania żądań powódki, albowiem stosownie do treści art. 17 pkt 4² kpc sąd okręgowy jest właściwy w sprawach o uchylenie, stwierdzenie nieważności albo o ustalenie nieistnienia uchwał organów osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. W toku procedowania problematyka właściwości rzeczowej sądu była również przedmiotem skutecznego zażalenia powódki na postanowienie o stwierdzeniu niewłaściwości rzeczowej i przekazaniu sprawy sądowi niższego rzędu.

Ustawa prawo o spółdzielniach mieszkaniowych w art. 4 z dnia 15 grudnia 2000 roku (Dz. U. nr 2001 nr 4 poz. 27 ze zm.) gwarantuje członkom, osobom niebędącym członkami uprawnionym do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz właścicielowi lokalu niebędącemu członkiem prawo do kontroli zasadności zmiany wysokości opłat związanych z korzystaniem z lokalu. Nie dotyczy to terminów i wysokości wnoszenia zaliczek na wkład budowlany

lub mieszkaniowy, które wynikają z umów o budowę lokalu (art. 4 ust. 3). Powódka skorzystała z prawa do kontroli uchwały rady nadzorczej. W zakresie żądania zapłaty kwoty 1448,58 zł roszczenie powódki zostało przekazane do rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Merytoryczna kontrola sądu odwoławczego nie pozwala na analizę sprawy pod kątem zarzucanego przez skarżącą naruszenia art. 6 kpc poprzez przewlekłe jej zdaniem prowadzenie sprawy, albowiem celowi temu służy odrębne postępowanie prowadzone w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd Apelacyjny może badać jedynie wpływ uchybień proceduralnych obok naruszeń prawa materialnego na treść wydanego wyroku. W rozpoznawanej sprawie wydany wyrok nie jest jednak obarczony żadnym z zarzucanych przez skarżącą uchybień i odpowiada prawu.

Z powołanych względów wniesiona apelacja podlegała oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 385 kpc.